

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อิสลามเป็นศาสนาที่ให้ความสำคัญในเรื่องของการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เป็นหัวใจสำคัญของการสร้างความเจริญใน ด้านต่างๆ ดังนั้นตั้งแต่เริ่มแรกที่อิสลามแผ่ขยาย อิสลามได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มนุษย์มีความรู้ ดังปรากฏในห่าอาะฮะฮุแรกที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานให้ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งได้เริ่มด้วยอาะฮะฮุที่ เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้มีการศึกษาหาความรู้ อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

أَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝ أقرأ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۝

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ (العلق: 1-5)

ความว่า “จงอ่านด้วยพระนามแห่งผู้อภิบาลของเจ้าผู้ทรงให้บังเกิด ทรงให้บังเกิด มนุษย์จากก้อนเลือด จงอ่านเถิด และผู้อภิบาลของเจ้านั้นผู้ทรงใจบุญยิ่ง ผู้ทรง สอนการใช้ปากกา ผู้ทรงสอนมนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้” (อัล-อะลัก: 1-5)

และอีกหนึ่งอาะฮะฮุอัลลอฮ์ ﷻ ได้ได้ตรัสว่า

بِالْقَلَمِ ۝ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ (القلم: 1)

ความว่า : บูน ขอสาบานด้วยปากกาและสิ่งที่พวกเจ้าขีดเขียน (อัลกอลัม : 1)

จากคำตรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ได้สะท้อนและยืนยันว่า การอ่านและการเขียนบันทึก ถือเป็นแนวทางของการสะสมและเพิ่มพูนองค์ความรู้ และปัญญา เป็นแหล่งแห่งทางนำตลอดจน เป็นปัจจัยหลักการพัฒนาของมวลมนุษยชาติโดยแท้จริง

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกชนชาติจะต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากการศึกษาเป็น รากฐานในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ในสังคมได้ เป็นกระบวนการ ที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆ ที่สามารถจะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมี ความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาสังคมและประเทศได้อย่าง

ยั่งยืน ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาและได้มีการร่างพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ขึ้นมาเพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศนั้นมีคุณภาพ ซึ่งเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แต่ถึงอย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันก็ยังไม่สามารถพัฒนา คุณภาพให้ไปในทิศทางที่ดีขึ้น จากสถิติข้อมูลการจัดอันดับการศึกษาของประเทศไทยในเวทีโลกปี 2556 โดย WEF : World Economic Form พบว่าอัตราการเข้าเรียนของเด็กไทยอยู่ในอันดับ 101 ของโลก และเป็นอันดับ 9 ของอาเซียน ในส่วนของคุณภาพ ระบบการศึกษาของไทยอยู่ในอันดับ 78 ของโลก และอันดับ 8 ของอาเซียน รวมทั้งคุณภาพประถมศึกษาอยู่ในอันดับ 86 ของโลก อันดับ 7 ของอาเซียน (สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน : ออนไลน์) และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคุณภาพของการจัดการศึกษาภายในประเทศไทย พื้นที่มีระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา อยู่ในระดับต่ำ คือพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อประเมินจาก ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ผ่านการ ทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Testing: O-NET) ที่มีผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยไม่ผ่านเกณฑ์ (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ(องค์กรมมหาชน), ม.ป.ป : 26) และผลของการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมมหาชน) หรือ สมศ. มีโรงเรียนในพื้นที่จำนวนมากที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน สิ่งนี้สะท้อนถึงการจัดการศึกษาที่ คุณภาพไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐและทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้เพื่อให้มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน

สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการจัดการศึกษาจากหน่วยงานหลายสังกัด โดยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน่วยงานหลักที่จัดการศึกษาในพื้นที่ประกอบด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการศึกษาเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากพิจารณาสัดส่วนการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างภาครัฐและเอกชน พบว่าในระดับประถม ร้อยละ 80 จะเป็นการจัดการศึกษาของภาครัฐ แต่เมื่อถึงระดับมัธยมศึกษาถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญเพราะสัดส่วนการจัดการศึกษาของรัฐบาลต่อเอกชนในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คือประมาณร้อยละ 30 : 70 (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2550 : 158) โรงเรียนเอกชนที่มีบทบาทและเป็นที่ยอมรับมากที่สุดคือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เนื่องจากเป็นสถาบันการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับบริบทของประชาชนใน

พื้นที่ที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้มีการขยายตัวและเพิ่มปริมาณของโรงเรียนเป็นจำนวนมากเนื่องจากรัฐบาลได้ให้การสนับสนุน ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดในมาตราที่ 45 ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด และในมาตราที่ 46 รัฐจะต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้ แต่ทว่าโรงเรียนเอกชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่ก็ยังไม่สามารถที่จะจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมของการประเมิน จากโรงเรียนที่เข้ารับการประเมินจำนวน 556 โรงเรียน มีโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 157 โรง คิดเป็นร้อยละ 28.24 และโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานจำนวน 399 โรง คิดเป็นร้อยละ 71.76 โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนเป็นกลุ่มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเป็นสัดส่วนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 20.16 และไม่ได้รับการรับรองสูงถึงร้อยละ 79.84 (มูลนิธิ สุข-แก้วแก้วแดง : ออนไลน์) จากผลการประเมินสมควรที่จะต้องหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาเพื่อให้ผลการดำเนินงานของโรงเรียนดังกล่าวเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ปัญหาคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากกรมการประเมินภายนอกเป็นสิ่งที่สถานศึกษาไม่อาจที่จะมองข้ามได้เนื่องจากเป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนและศักยภาพของการบริหารจัดการของ โรงเรียน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหรือผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นที่จะต้องศึกษาทำความเข้าใจและให้ความสำคัญ เนื่องจากผู้บริหารเป็นเหมือนตัวจักรสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศและสภาพที่เอื้อต่อการพัฒนา ต่อการสร้างสรรคคุณภาพการเรียนการสอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 : 62) และผู้บริหารคือคนที่รับผิดชอบผลของการทำงานขององค์กรทั้งหมด ผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องรับผิดชอบต่อองค์กร สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย (แสนาะ ดิยาวี, 2544 : 3) ดังนั้นบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่ง เป็นผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถในการที่จะทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานต่างๆให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายของการบริหารสถานศึกษาคือการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาซึ่งถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำให้สำเร็จ แต่ทั้งนี้สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

เอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นมุสลิมสิ่งที่ควรตระหนักไปพร้อมกับการปฏิบัติหน้าที่ก็คือการบริหารงานให้เป็นที่พึงพอใจของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งอัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

وَقُلْ أَعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ... (التوبة: 105)

ความว่า : จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด) ว่า “พวกท่านจงทำงานเถิด แล้วอัลลอฮ์จะทรงเห็นการทำงานของพวกท่าน และร่อซูลของพระองค์และบรรดามุอ์มินก็จะเห็นด้วย (อัตเตาบะฮ์ : 105)

นอกจากนั้นอัลลอฮ์ ﷻ ยังได้ตรัสอีกว่า

وَلْتَسْأَلْنِ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (النحل: 93)

ความว่า : และแน่นอนพวกเจ้าจะถูกสอบสวนถึงสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไว้ (อัน-นะหฺลฺ: 93)

จากคำตรัสของ อัลลอฮ์ ﷻ ดังกล่าวบ่งบอกถึง การบริหาร งานของอิสลาม มีลักษณะที่แตกต่างไปจากปรัชญาการบริหาร งานของทุกๆ ไป เพราะมีความครอบคลุมในเรื่องของอิบาเดาะห์ เป็นการปฏิบัติงานที่มีเป้าหมายไม่ใช่เพียงเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรเพียงอย่างเดียวเท่านั้นแต่ยังจะต้องได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ ﷻ ด้วย ผู้บริหารจะต้องมีความขยันและเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ เนื่องจากเขาจะต้องถูกสอบสวนในวัน โลกหน้าถึงหน้าที่และบทบาทต่างๆที่เขาได้รับ ผิดชอบ ดังนั้น การปฏิบัติงานของ ผู้บริหาร ตลอดจนบุคลากรทุกคนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำเป็นที่จะต้อง มีความ ตระหนักและรับผิดชอบถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองให้อยู่ในแนวทางของอิสลามอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ คือสามารถสร้างคนให้มีคุณภาพในทุกๆด้านพร้อมกับเป็นผู้ที่มีความขยันและเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ

การบริหารการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อให้สามารถบรรลุซึ่งเป้าหมายต่างๆที่ได้กำหนดไว้นั้น ผู้บริหารถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุด ในฐานะของผู้ที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานและบริหารงานด้านต่างๆ ผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือผู้ที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ คือให้สามารถดำเนินงานไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็วและประหยัด โดยที่ผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนที่ดีและทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกด้านต่างๆมีการ

สร้างบรรยากาศที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานโดยมีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเพียงพอ มีการกระตุ้นหรือการจูงใจเพื่อให้บุคลากรทุกคน โรงเรียนมีขวัญและกำลังใจในการดำเนินงาน มีการจัดระบบการประสานงานที่ดีเพื่อเป็นการประสานความร่วมมือของทุกคนทุกฝ่าย ในองค์กรให้สามารถดำเนินงานใดงานหนึ่งของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นที่จะต้องอาศัยทักษะทางการบริหารงานหลายๆด้าน และจะต้องหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอด้วยวิธีการที่เหมาะสมเพื่อที่จะสามารถดำเนินกิจการทางการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย คือสามารถสร้างผู้เรียนที่มีความสมบูรณ์ในทุกๆด้านทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งต่ออัลลอฮ์ ﷻ และเป็นความหวังของประเทศชาติต่อไป แต่ในทางกลับกันถ้าหากการบริหารจัดการของโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆที่โรงเรียนประสบอยู่ก็จะส่งผลให้เป้าหมายของโรงเรียนยากที่จะประสบความสำเร็จ การพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์และเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติก็จะเป็นปัญหาตามไปด้วย

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นโรงเรียนที่ได้รับความนิยมของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษา เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา จากผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบสามโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กร มหาชน) หรือ สมศ. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนด โดยเฉพาะจังหวัดยะลา จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามโดย สมศ. จังหวัดยะลามี จำนวน โรงเรียนที่ผ่านการประเมินน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และบางส่วนของจังหวัดสงขลา จากการประเมินภายนอกทั้งสี่จังหวัดมีจำนวนโรงเรียนทั้งของรัฐและเอกชนจำนวนทั้งสิ้น 556 โรง ในแต่ละจังหวัดมีผลการประเมินที่แตกต่างกัน โดยที่จังหวัดนราธิวาสโรงเรียนที่ได้รับการประเมินจำนวน 172 โรง ได้รับการรับรองจำนวน 71 โรงและไม่ได้รับการรับรองจำนวน 101 โรง จังหวัดปัตตานีโรงเรียนที่ได้รับการประเมิน จำนวน 194 โรง ได้รับการรับรองจำนวน 39 โรง และไม่ได้รับการรับรองจำนวน 155 โรง จังหวัดยะลาโรงเรียนที่ได้รับการประเมิน จำนวน 108 โรง ได้รับการรับรองจำนวน 2 โรงและไม่ได้รับการรับรองจำนวน 106 โรง และบางส่วนของจังหวัดสงขลา (สพป.สงขลาเขต 3) โรงเรียนที่ได้รับการประเมิน จำนวน 82 โรง ได้รับการรับรองจำนวน 45 โรง และไม่ได้รับการรับรองจำนวน 37 โรง จากผลการประเมินดังกล่าวจังหวัดยะลามีโรงเรียนที่ได้รับการประเมินจากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 108 โรง โรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานมีเพียง 2

โรงเรียนที่ 1.85 และโรงเรียนที่ไม่รับการรับรอง จำนวน 106 โรงเรียนที่ 98.15 มาตรฐานที่ส่งผลให้โรงเรียนไม่ได้รับการรับรอง คือ มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อยู่ในระดับปรับปรุง ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนที่ได้รับการรับรอง จะอยู่ในระดับพอใช้ จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสามารถที่จะสะท้อนถึง สภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนแต่ละแห่งที่มีผลการประเมินที่แตกต่าง กัน จากการประเมินมาตรฐานด้านการบริหารจัดการโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจะอยู่ในระดับดีมาก ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองจะอยู่ในระดับดีเท่านั้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) : ออนไลน์) สิ่งนี้สอดคล้องกับ รายงานการวิจัย การศึกษาสาเหตุที่ทำให้คะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ : กรณีศึกษาโรงเรียนสุขสวัสดิ์วิทยา หนึ่งในสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน O-NET ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ ผู้บริหารโรงเรียนขาดทักษะและความเข้าใจในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ (สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร , 2552) ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานโรงเรียนควรที่จะต้องมีการศึกษาและพัฒนากระบวนการบริหารงานของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารคือกุญแจแห่งความสำเร็จใน การส่งเสริมคุณภาพของโรงเรียน(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2556 : 8)

จากผลการทดสอบทางการศึกษาของนักเรียนและผลการประเมินภายนอกของ สมศ. สามารถที่จะประเมินสภาพทางการบริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่จะต้องมีการพัฒนาโดยเฉพาะกระบวนการบริหาร งาน ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดยะลา เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงน่าจะมีการศึกษากระบวนการบริหาร งาน ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา เป็นอย่างไร รวมถึงเป็นการศึกษาข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการ พัฒนาการกระบวนการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานตามทัศนะของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา

2. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการบริหารงานตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา ที่มีประสบการณ์ วุฒิการศึกษา เพศ และขนาดสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน

3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

กระบวนการบริหารงานตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา ที่มีประสบการณ์ วุฒิการศึกษา เพศ และขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกัน

1.4 ความสำคัญของการวิจัย

1.4.1 ทำให้ทราบกระบวนการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา

1.4.2 เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา นำไปปรับปรุงกระบวนการบริหารงานให้เหมาะสม และก่อให้เกิดผลที่ดีต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

1.4.3 เป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนในเรื่องกระบวนการบริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา ในปีการศึกษา 2556 รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,107 คน จากโรงเรียนจำนวน 41 โรงเรียน

1.5.1.2 กลุ่ม ตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา ในปีการศึกษา 2556 รวมจำนวนทั้งสิ้น 337 คน จากโรงเรียนจำนวน 41 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่

1.5.2. ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1) เพศ

1.1) เพศชาย

1.2) เพศหญิง

2) วุฒิการศึกษา แบ่งเป็น

2.1) ปริญญาโท

2.2) ปริญญาตรี

2.3) ต่ำกว่าปริญญาตรี

3) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.1) น้อยกว่า 5 ปี

3.2) ตั้งแต่ 5-10 ปี

3.3) มากกว่า 10 ปี

4) ขนาดของโรงเรียน แยกเป็น

4.1) ขนาดเล็ก มีนักเรียน 500 คนลงมา

4.2) ขนาดกลาง มีนักเรียน 501 - 1000 คน

4.3) ขนาดใหญ่ มีนักเรียน 1001 ขึ้นไป

1.5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ กระบวนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่

1) กระบวนการบริหารด้านการวางแผน

2) กระบวนการบริหารด้านการจัดสรรทรัพยากร

3) กระบวนการบริหารด้านการกระตุ้นหรือการส่งเสริมให้

ปฏิบัติงาน

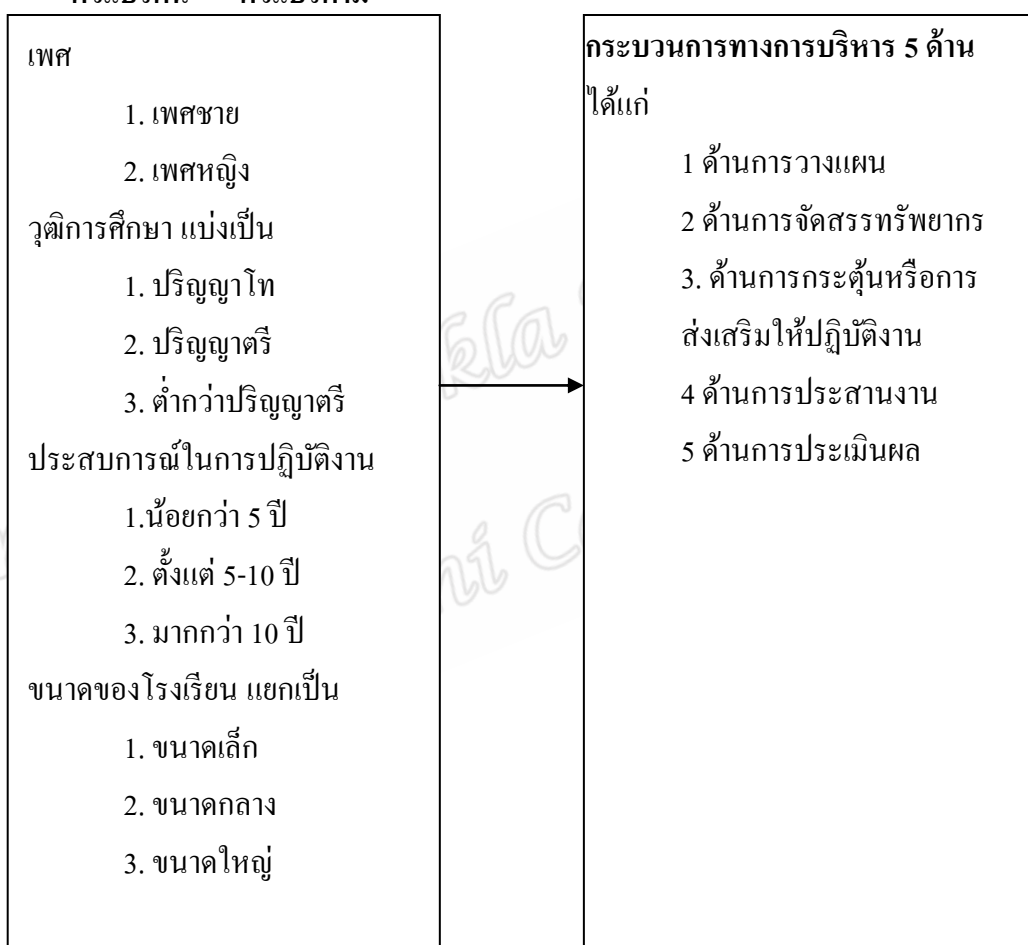
4) กระบวนการบริหารด้านการประสานงาน

5) กระบวนการบริหารด้านการประเมินผล

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการบริหารงานของผู้บริหาร ในด้านการวางแผน ด้านการจัดสรรทรัพยากร ด้านการกระตุ้นหรือการส่งเสริมให้ปฏิบัติงาน ด้านการประสานงาน และด้านการประเมินผล

ตัวแปรต้น ตัวแปรตาม

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ซึ่งได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ และ รองผู้อำนวยการ ที่มีบทบาทต่อการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา

2. ครู หมายถึง ครูที่สอนรายวิชาสามัญและศาสนาที่ปฏิบัติหน้าที่สอน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา

3. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งโรงเรียนที่ใช้นักเรียนเป็นตัวกำหนด โดยจำแนกเป็น 3 แบบ ได้แก่

3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียน 500 คนลงมา

3.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียน 501 - 1000 คน

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียน 1001 ขึ้นไป

4. กระบวนการบริหารงาน หมายถึง กระบวนการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่

4.1 การวางแผน หมายถึง กระบวนการที่คณะผู้บริหารหรือบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายและวิธีการที่จะดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งไว้ล่วงหน้า โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียนเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในระยะเวลาที่กำหนด

4.2 การจัดสรรทรัพยากร หมายถึง กระบวนการแสวงหาและใช้ทรัพยากรในการบริหารงาน ซึ่ง ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นในการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

4.3 การกระตุ้นหรือจูงใจให้ปฏิบัติงาน หมายถึง การจูงใจหรือกระตุ้นให้บุคลากรภายใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา ปฏิบัติงานต่างๆ ให้แก่โรงเรียน โดยทำให้บุคลากรมีขวัญดี มีกำลังใจที่จะอุทิศกาย อุทิศใจ ทำงานอย่างเต็มที่เพื่อให้งานบรรลุซึ่งเป้าหมายของโรงเรียน

4.4 การประสานงาน หมายถึง การร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา ในทุกระดับ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการสื่อสารอย่างเป็นระบบระหว่างแผนงานในโรงเรียนและกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 การประเมินผล หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงานต่างๆ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา แล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้เพื่อตัดสินผลการปฏิบัติงานและเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนปฏิบัติงานครั้งต่อไป

5. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดยะลา หมายถึง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมาตรา 15 (1) ที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยดำเนินการจัดการศึกษาใน 2 หลักสูตรคือ หลักสูตรกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546

1.8 ข้อตกลงเบื้องต้น

ในงานวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไว้ดังนี้

1. ความหมายภาษาไทยของคัมภีร์อัลกุรอาน ผู้วิจัยอ้างอิงจากพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับที่จัดพิมพ์โดยศูนย์กษัตริย์ฟาฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ปีอิหฺเราะฮ์ศักราช 1419 ผู้แปลคือ สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับแห่งประเทศไทย โดยผู้วิจัยอ้างอิงในบรรณานุกรมเพียงครั้งเดียว
2. การอ้างอิงตัวบทอัลกุรอาน ผู้วิจัยอ้างอิงสุเราะฮ์และอายะฮ์ไว้ด้านหลังของตัวบทและความหมาย
3. การอ้างอิงตัวบทหะดีษ ผู้วิจัยอ้างอิงแหล่งที่มาของหะดีษในเชิงอรฺรหฺและหะดีษใดที่มีแหล่งที่มาหลายแหล่ง ผู้วิจัยได้ระบุเจ้าของสำนวนที่อ้างอิงไว้ เช่น สำนวนของมุสลิม เป็นต้น หากไม่ระบุสำนวนที่อ้างหมายความว่าทุกแหล่งที่มาใช้สำนวนเดียวกัน
4. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ ดังนี้
 - 4.1 ﴿﴾ อ่านว่า “สุบฮานะฮฺวะตะอะลา” เป็นคำสรรเสริญต่อเอกองค์อัลลอฮ์ แปลว่า อัลลอฮ์ ผู้ทรงมหาวริสุทฺ์
 - 4.2 ﷻ อ่านว่า “ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม” เป็นคำสรรเสริญและขอพรแด่ท่านนบีมุฮัมมัด แปลว่า ขออัลลอฮ์ ﷻ ทรงศุติและให้ความสันติแก่ท่าน
 - 4.3 ﷺ อ่านว่า “เราะฎียัลลอฮูอันฮู” เป็นคำขอพรแก่เสาะหะฮะฮ์ แปลว่า ขออัลลอฮ์ ทรงพอพระทัยต่อท่าน
 - 4.4 ﴿﴾ วงเล็บปีกกาจะใช้สำหรับอายะฮ์อัลกุรอาน
 - 4.5 (()) วงเล็บคู่จะใช้สำหรับตัวบทอัลหะดีษ